

מובילים את הפריפריה לקפיטריה

אבשלום נתקל כל חייו באמירות כמו "אתה לא נראה מקריית-גת" • גטצ'או חלם להיות שחקן כדורגל מקצועני והזניח את הלימודים • בת-אל רצתה להיות אדריכלית ונרשמה מתוך חוסר ידיעה למסלול הנדסאים • גל התחילה ללמוד מדעי התזונה ופרשה אחרי חמישה ימים • היום, עם תארים אקדמיים מתקדמים, הם משכנעים צעירים כמוהם ללכת לאוניברסיטה • "אנחנו מאתרים אותם במקומות בילוי, בשכונות. חבר'ה ברוכי כישרונות, שצריכים רק להאמין בעצמם"

חן ארצי סרור + צילום: דנה קופל

צפים במידע. אבשלום, גטצ'או, בת-אל וגל הגיעו מכל הארץ למשרדי "אלומה" בלוד, והשפה המשותפת שלהם בולטת. למרות שכל אחד מהם גדל בעיר אחרת, החוויה האישית מאוד דומה. כל אחד מהם מאתר ומשכנע צעירים להגיע לאקדמיה ומעניק להם הכוונה, ליווי והדרכה גם במהלך התואר עצמו. התוכנית הלאומית להנגשת השכלה גבוהה בפריפריה ריחקה הוקמה ב-2002 על ידי המל"ג (המועצה להשכלה גבוהה), ושותפים בה גם קרן אדמונד דה רוטשילד, קרן גרוס והרשויות המקומיות. את התוכנית מפעילה בשטח עמותת "אלומה", המעודדת צעירים להשתלב במעגלי העשייה וההשפעה.

"אנחנו נחשבים לגאווה בעדה האתיופית", מספר גטצ'או אדגו, 36, רכז "הישגים" מאשדוד ובעל תואר ראשון במינהל עסקים ומערכות מידע. "עליתי מאתיופיה בגיל שמונה וחצי, ובאמת שעברנו הרבה. אני רביעי מתוך שמונה אחים, ולשבעה מאיתנו יש תואר ראשון. זה דבר מדהים ומאוד חריג בנוף, בשכונה שלנו בפרדס-חנה, ובעדה בכלל. עוד באתיופיה היה ברור לנו שאנחנו חייבים ללמוד, וכל המחמאות מגיעות להורים שלי, שהיה להם מובן מאליו שזה העתיד ועשו כל מה שהם יכולים בשביל להאמין בנו.

"באתיופיה הם עברו במסחר, ובארץ הקליטה הייתה קשוחה. עברנו הרבה דירות, אבא שלי עובד קשה בגינון ואמא שלי עקרת בית. הם לא ידעו לכי וון או להרדיק אותנו, אבל האמינו בנו בלי שום סייג.

כל כך הרבה לצעירים שאני פוגשת, שלפעמים בטוחים שמאוחר מדי, והוא ההוכחה הכי טובה לכך שמי שרוצה יכול". גל היא אחת מבין 40 רכזי הנגשת השכלה גבוהה של תוכנית "הישגים", שפועלים ב-35 מרכזי צעירים מקריית-שמונה ועד אילת. המטרה שלהם היא אחת: לפתוח את שערי האקדמיה לכל צעיר וצעירה בפריפריה החברתית והגיאוגרפית בישראל.

"הלוואי שהייתה תוכנית כמו 'הישגים' בעיר שלי כשאני התלבטתי מה ללמוד", אומרת גל. "בסוף הצבא הייתי האדם הכי מבולבל בעולם. הייתי בלחץ מטורף למרות שהייתי רק בת 21, כי הרגשתי שאני חייבת להחליט עכשיו לגבי העתיד. אז התחלתי ללמוד מדעי התזונה בתל חי והפסקתי אחרי חמישה ימים. הייתי במקום מאוד-מאוד לא בשל. רק כשהתחלתי להקשיב לעצמי ולנטרל את הלחץ הבנתי מה הכי מתאים לי, והגעתי למכללת רופין. אני מאוד מבינה את החבר'ה שמגיעים אליי ונמצאים בדיוק בבלבול הזה וצריכים משהו אובייקטיבי שיעשה להם סדר ויכווין אותם להחלטה מושכלת."

לרמות את כולם

לקראת שנת הלימודים האקדמית שנפתחת בשבוע הבא פגשנו ארבעה רכזים של "הישגים" שגדלו בעצמם בפריפריה, והם דור ראשון להשכלה גבוהה. כולם צעירים מעוררי השראה שקיבלו מהבית גב ורחיפה, ובכל זאת מצאו את עצמם מבולבלים ומור

על הדשא שבמכללת עמק יזרעאל התרוצץ עידו הקטן סביב סבא. על ראשו כובע סטודנטים שחור וגדול מדי. חיוכו רחב. הוא לא הבין לכבוד מה המסיבה ועל מה המהומה, אבל השמחה מידבקת. בגיל 53 סיים סבא את תואר ראשון במדעי החברה כנגד כל הסיכויים. על השניים האלו מסתכלת גל אזולאי, אמא של עידו והבת של אלי. גל, 30, היא רכזת תוכנית "הישגים" בנצרת-עילית, ותפקידה לעודד צעירים בפריפריה להשתלב באקדמיה. והנה, האבא שדחף אותה להצטיין וללמוד הוא אותו אבא שהלך להגשים חלום בעצמו, בזכותה ובזכות העי"ד שלה. והבן הקטן שלה מתבונן בשניהם וכלל אינו יודע כמה מעוררת השראה הסיטואציה הפעוטה הזו. "זו גאווה אדירה בשבילי", אומרת גל, "אבא שלי למעשה מעולם לא למד, הוא תמיד היה מחובר לכדור רגל והיה בטוח שזו תהיה הקריירה שלו עד שנפצע על המגרש. מבחינתו לעשות צעד כזה בגיל כזה זה חתיכת אומץ. הוא עובד כמנהל אדמיניסטרטיבי בקופת חולים בנצרת-עילית, והוא מאוד אוהב ומוערך, אבל באיזשהו שלב הקידום שלו נתקע בגלל היעדר התואר. כאן אמא ואני נכנסנו לתמונה ופשוט שיכנענו אותו שהוא מסור גל. למרות שזה מלחיץ, למרות הפער, למרות הכל. זה בדיוק מה שאני עושה במרכז הצעירים - משכנעת חבר'ה להאמין שהם מסוגלים. והנה, הוא עשה את זה כמו גדול ונהנה מכל רגע. אני מספרת את הסיפור שלו

גטצ'או אדגו:
 "כשאחי הצעיר
 ניסה להתחמק
 מבגרות כבר
 הכרתי את
 הטריקים וידעתי
 לא לתת לזה
 לקרות. הוא
 סיים כקצין
 מצטיין בצבא
 ולמד עכשיו
 תואר יוקרתי
 בביתחומי
 בהרצליה"

אבשלום
 בן-לולו:
 "גדלתי
 בבית שעודד
 למצוינות,
 אבל בעיר
 מאוד מגוונת.
 אחד החברים
 מהשכונה אמר
 לי שהחלום
 שלו הוא לפתוח
 קיוסק, והיה
 לי ברור שזה
 בגלל שאין
 לו מודלים
 לחיקוי"

מימין: אזולאי, בן-לולו סלפטי ואדגו במרכז הצעירים בלוד. ילד בפריפריה מתקצב פחות. מאמינים בו פחות. יש לו פחות אפשרויות. זה מתחיל בגיל 6, לא 16"

בלבול. היא גדלה במשפחה דתית-לאומית באופקים, שם גם הקימה את ביתה. "אני דור ראשון להשכלה גבוהה. כל החיים הייתי פעילה חברתית, ובשירות הלאומי הייתי הראשונה מאופקים שטסה להיות שלי-חה בחו"ל. שירתתי בבית ספר בלוס-אנג'לס, וכל הבנות שהיו איתי היו ממוצא אמריקאי. כולן ידעו בדיק מה הן רוצות ללמוד ולהיות כשהיו גדולות. אני מאוד אהבתי לצייר, או התחלתי לברוק לגבי לימודי אדריכלות וגם התקבלתי לכמה מקומות. פתאום ראיתי שפותחים מסלול הנדסאים בספיר. זה היה רק לימודי די תעודה, אפילו לא תואר, אבל לא ממש ידעתי מה ההבדלים וזה קרוב לבית, אז לא בדקתי יותר מדי. רק כשהתחלתי לעבוד בתחום הבנתי את הפער בין מה שרציתי למה שבחרתי. פשוט ישבתי והשתעממתי, כי בעצם שירתטתי מבנים שלא אני עיצבתי. זה היה ממש טכני, וזה לא משנה שהייתי טובה בזה. זה פשוט לא עניין אותי.

"עזבתי את התחום לגמרי והלכתי לסוכנות היהודית. באופן מפתיע קיבלו אותי בלי תואר, אבל כל הזמן הבהירו לי שאני צריכה תואר בשביל להתקדם. וגם בפעם הזו הבחירה שלי נבעה מהמון אילוצים. בדקתי קודם כל איזה מסלול מאפשר עבודה וגידול ילדים, וככה התגלגלתי למינהל ומדיניות ציבורית. זה פשוט הסתדר לי עם החיים. למרות הקושי המטורף שבג'אגלינג לא הייתה לי ברירה אלא להצליח. אני זוכרת שילדתי יום לפני תחילת הסמסטר והמרצה אמר לי

לי שאין אופציה טכנית כזו. היכולת שלי מעולם לא הייתה המחסום. אני יודע שאני טוב בלימודים. האתגר האמיתי הוא ההכוונה. המבוגר שיודע לייצץ, להסביר מה טוב ומה לא, שעוזר לבחור.

"ההורים שלי האמינו בי באלף אחוז ודחפו אותי, אבל לא יכלו באמת לעזור לי. תמיד ידעתי יותר מהם. בדיעבד הייתי לומד משהו אחר לתואר הראשון למשל. אנחנו, בין האחים, מדברים על זה הרבה. יש פער משמעותי בין התארים שהשגנו לבין ההישגים בעולם התעסוקה. אלו אתגרים תרבותיים שאי-אפשר באמת להבין. האחים שלי התמודדו עם אתגרים הרבה יותר גדולים משלי. הדבר החשוב הוא להיכנס לראש של לימודים מהגיל הכי צעיר שאפשר. אני רואה סביבי בעדה שילדים מתחילים במקרה הטוב לקחת לימודים ברצינות בגיל עשר או אפילו אחרי, וזה מאוחר מדי. ברור שלאחים הצעירים שלי יותר קל מהאחים הראשונים, כי יש הרבה יותר הכוונה. כשאחי הצעיר רצה לרמות עם הלימודים ולהתחמק מבגרות כבר הכרתי את הטריקים וידעתי לא לתת לזה לקרות. והוא סיים כקצין מצטיין בצבא ולמד עכשיו תואר יוקרתי בביתחומי בהרצליה."

שירות לאומי בארה"ב

הבחירה האגבית בתואר ראשון היא מאפיין דומיננטי של צעירים בפריפריה. בת-אל סלפטי, 35, מנהלת מחוז דרום של "הישגים", מתארת גם היא את אותו

כמונן שלילדים כמונו יש את המחסום הכלכלי, אבל זה לא רק זה. זה עניין של הערכה עצמית. האם אני מסוגל בכלל לדמיין את עצמי מצליח, משיג, לומד. וההורים שלי נתנו לנו את זה יותר מהכל. היום, בעבודה ב'הישגים', אני רואה שחוסר אמונה זה המחסום הכי גדול שיש."

האהבה הראשונה של גטצ'או היא הכדורגל. מילדות חלם להיות שחקן מקצועי, וכבר כשהיה בן עשר זיהה מגלה כישרונות של מכבי חיפה את היכולת הגבוהה, והוא החל להתאמן ברצינות. "יש לי מסר לכל הצעירים שיש להם חלומות כאלו", הוא אומר קצת בעצב. "עד כיתה י' הייתי תלמיד טוב מאוד, ואז הפסקתי ללמוד כי חשבתי שאני לא צריך את זה. הייתי בטוח שאהיה שחקן כדורגל מפורסם. גם אם יש לכם תחביב רציני כמו ספורט או מוזיקה או אמנות, אל תוותרו על לימודים. זה מפתח לכל כך הרבה דברים. "עד היום יש לי תחושת החמצה בנוגע לכדורגל, אבל אני מאמן במועדון מ.ס. אשדוד וזה חלק גדול מהחיים שלי. חבל שעל הדרך ויתרתי על לימודים בתיכון. הייתי מיועד לעשות יחידות גבוהות במתמטיקה ואנגלית, אבל רימייתי את כולם. ההורים שלי היו די חסרי השפעה, גם בגלל המרחק וגם בגלל הסיטואציה שבה היו והאתגרים שאיתם התמודדו. אחרי הצבא הבנתי שאני צריך לקחת את עצמי בדייקים. תוך שנתיים השלמתי בגרויות, וכשעשיתי מכינה ורציתי לעשות 5 יחידות מתמטיקה ואנגלית, במכינה אשכרה אמרו

אביה של גל עם נכדו, מקבל את התואר. "זו חתיכת אומץ"

גל בכנס משתחררים. "רוצים ללמוד מקצוע שיש בו פרנסה"

בוועד הורים. אני חייבת לדאוג שהם יקבלו את ההכי טוב, כי האתגרים פה אחרים".
גל: "בבתי הספר לא מדברים מספיק בשפת האקדמיה. ברגע שיתחילו לדבר על זה כבר בשלב בחירת המגמות, דברים ייראו אחרת. לימודים באקדמיה זה לא רק תעודה, אלא הרבה יותר מזה. לומדים כל כך הרבה כלים קריטיים, פוגשים אנשים אחרים, הופכים להרבה יותר ביקורתיים. חייבים להתחיל לדבר את השפה הזו הרבה יותר מוקדם".

מסיבת רחוב

הרכוזים של "הישגים" מחפשים דרכים יצירתיות להגיע אל הצעירים בעיר שבה הם עובדים. לרעיונות אין גבול. מנהל תוכנית "הישגים" באלומה, אורנן פודס, מספר: הרכוז שלנו בנתיבות הבינה שצעירים לא מגיעים אליה לבר והיא צריכה לחפש אותם בעצמה. אז היא עברה דלת-דלת, דפקה וחיפשה חבר'ה בגיל המתאים. את כולם היא הזמינה למסיבת רחוב שווה, ודווקא שם התחילה לדבר איתם על לימודים".

גטצ'או מספר שאת החבר'ה שלו הוא מאתר במגרשי הכדורגל, ואפילו בפאבים. "אני יוצא לא מעט לשטח. מסתובב במקומות בילוי, בשכונות. להיכנס לפאב וללחוץ למישהו באופן זה לא הסיטואציה הכי נוחה, אבל מבחינתי זה לתת לו קצה חוט. לזרוע זרע, ואז הוא כבר בא מעצמו. אלו אנשים ברוכי כישרונות עם חוסר אמור נה אדיר בעצמם. זה קשור גם לנסיבות החיים וגם למה ששידרו להם כל החיים. בעדה, למשל, אפשר לראות בקלות שלגשים יותר קל להשתלב. זה מאפיין של כל החברות המסורתיות וזה לא רק בהשכלה גבוהה. במציאות של דמוקרטיה וחופש נשים מקבלות יותר כוח ואנחנו רואים את זה בהשתלבות".

"הרבה פעמים אנשים מגיעים ורוצים, אבל בגלל המאפיינים הייחודיים שלהם, הכל הרבה יותר קשה. למשל, אמהות חדי-הוריות", מסבירה גל. "הגיעה אליי בחורה בת 27 עם שני ילדים שהתחילה ללמוד בעבר, אבל המציאות לא איפשרה לה להמשיך. הכל היה כל-כך קשוח, בטח כשהיא לבד. הבנתי שזה לא אתגר רק שלה, אלא של כמעט כל אם חדי-הורית. אז פניתי למי רכז 'עוצמה' בנצרת-עלית, ששייך לרווחה, ויחד יצ'רנו תוכנית שנקראת 'עם הפנים לאקדמיה' ומכוונת אימהות חדי-הוריות להשכלה גבוהה. בזכות האמא הזו הלכנו ואיתרנו 16 נשים רלוונטיות ופשוט בנינו להן תוכנית ליווי אישי שכוללת העצמה, מפגשי הכנה, סדנאות, הכוונה למסלולים ולתוכניות שמתאימות להן. כל מה שצריך. מתוך 16 נשים, שש התחילו מס' לול אקדמי. מבחינתנו זו הצלחה אדירה ובקרוב יפתח המחזור השני".

chensror@gmail.com

אבשלום בפגישת ייעוץ. "תרגיל בהגשמת חלומות"

איך אמור להיראות צעיר מהפריפריה? עם קרניים? גם הפעם כולם צוחקים בהזדהות. "אתה לא נראה" זה משפט שכל אחד מהם שמע יותר מדי פעמים. "כש פוגשים אותנו אנחנו לא מתאימים לתבנית, לקלישאה. אני אוהב להיות זה שמשבש את הסטיגמה", מודה בן לולו. "אני זוכר שד"ר הני זוכירה נתן לנו בראש עם המון מחקרים על הפערים החברתיים בישראל, ופתאום נפקחות לי העיניים. אני מבין שיש פה משהו הרבה יותר גדול ומובנה לגבי שימור הכוחות והאפליה. אז רציתי להיות זה שעושה דווקא, ששובר את הסטיגמה הזו. ההורים שלי גאים במה שאני עושה. אמא שלי עדיין חולמת שאהיה רופא, אבל גם סתם דוקטור בכל תחום אחר נחשב מבחינתה", הוא מודה בחיך.

בת-אל, גל ואבשלום בחרו לעשות את התואר השני באוניברסיטה ולא במכללה. בת-אל עשתה את התואר השני שלה בכך-גוריון. מינהל ומדיניות ציבורית. "זה היה חשוב לי. אני מבינה למה החבר'ה שלנו מגיעים לרוב למכללות. לא תמיד יש להם בכלל בחי'רה. לצערי, בפריפריה זה נורא בולט שגם מי שמוציא תעודה, היא פשוט לא מספיק טובה. רשויות חזקות והורים חזקים יכולים להשקיע הרבה יותר בילדים. ילד בפריפריה מתקצב פחות. מאמינים בו פחות. יש לו פחות אפשרויות. פחות בחירה. זה מתחיל בגיל 6, לא בגיל 16. לי לא משנה מה הילד שלי יבחר, אבל קריטי מבחינתי שבכלל תהיה לו אופציה לבחור. שהוא יכיר, ויהיה סקרן, ויקבל את כל הכלים כמו כל ילד אחר. אז שלחתי את הילדים שלי לקייטנות רובוטקה באוניברסיטה, לחוגי אנגלית. חשוב לי שמגיל אפס הם יידעו שיש בהם את היכולות האלו.

"חשבנו לעזור את אופקים באיזשהו שלב כי שנינו לא עבדנו באופקים, אבל אני מחוברת לעיר. תמיד הייתי פעילה חברתית, מגיל אפס. אני מאמינה בעיר ובתושבים ומבחינתי השינוי יגיע רק מאיתנו. אין לי פריבילגיה להיות לא פעילה בבית הספר או לא, להיות

**גל אזולאי:
"בסוף הצבא
הייתי האדם הכי
מבולבל בעולם.
הייתי בלחץ
מסורף למרות
שהייתי רק בת 21,
כי הרגשתי שאני
חייבת להחליט
עכשיו לגבי
העתיד. התחלתי
ללמוד במקום
לא בשל"**

**בת-אל סלפטי:
"לא הייתה לי
ברירה אלא
להצליח. אני
זוכרת שילדתי
יום לפני תחילת
הסמסטר והמרצה
אמר לי שאכשל.
אבל קיבלתי אצלו
99, ושנה לאחר
מכן כבר עבדתי
אצלו כמתרגלת"**

שאני אכשל. אבל קיבלתי 99 אצלו, ושנה אחרי זה כבר עבדתי אצלו כמתרגלת.

"ב'הישגים' אנחנו שואפים שזו תהיה בחירה מור'שכלת, ושצעירים יבחרו את מה שהם אוהבים וטובים בו, ולא רק את מה שמתיישב עם האילוצים שלהם. החלום שלי הוא שצעיר בפריפריה יוכל לבחור מה הוא רוצה ללמוד, ושזו לא תהיה בחירת אי-ברירה בגלל נקודת פתיחה או פרנסה או אילוצי חיים. עשיתי מחקר באוניברסיטה וגיליתי שצעירים בפריפריה חולמים רחוק, אבל זה נקטע בצבא. דווקא בכור ההיתוך, כשהם פוגשים את כל החברה הישראלית על גווניה, הם מבי'נים עד כמה נקודת הפתיחה שלהם אחרת, וזה מוציא להם את כל האוויר מהמפרשים.

גל מחזקת את דבריה של בת-אל: "אני שומעת כל הזמן את המשפט הזה מצעירים שבאים להתייעץ. שהם צריכים ללמוד משהו שיש בו פרנסה. אין להם פריביל'גיה להתברבר. אני מנסה לעזור להם לעשות את זה חכם. איך להתכונן לשוק התעסוקה, איזה מלגות יש, איך ייראו הלימודים בפועל. הרבה פעמים גם יש להם מידע לא נכון שמבוסס על סטיגמות והתמודדות עם אמירות מהבית שהן לא רלוונטיות.

"בשלב מסוים ההורים שלי אמרו לי ללכת להיות מורה", מודה בת-אל, וחבריה צוחקים במבוכה. כולם מסכימים שזו אמירה נפוצה. "זה משהו ששומעים הרבה כי זה נחשב למקצוע מסודר ויש חופשים וקבי'עות ותנאים. המגזר הציבורי הוא מקום בטוח".

לא רק נינט

לאבשלום בן-לולו (30), רכז "הישגים" בטירת-כרמל, הסיפורים האלו מאוד מוכרים. "אנחנו רואים את זה כל הזמן. צעירה יכולה לבוא לייעוץ והיא תגיד לי שהיא רוצה ללמוד סיעוד. אבל אז אני מנסה לחפור ולעבור איתה איזשהו תהליך עומק. למשל, אני נותן לה כלי שנקרא '20 פעילויות', ובו אני מבקש ממנה לרמיין מציאות שבה אין לה שום מגבלה בעולם. שמי'תוך המקום הזה תכתוב 20 חלומות שבא לה להגשים. לא פחות. פתאום, דרך התרגיל הזה, אני מגלה שהיא בעצם רוצה להיות רופאה, כי זה מופיע בסעיף נידח ברשימה. כשאנחנו מתחילים לדבר, אני קולט עד כמה החסמים הם אוטומטיים ושקופים. היא לא העזה להגיד את זה בקול אפילו לעצמה. המטרה שלנו כרכוזים היא להבין אם המגבלות הן אמיתיות או לא ואיך כדאי לה'תמודד איתן".

בן-לולו גדל בקריית-גת והגיע לטירת-כרמל בע'קבות הלימודים והאהבה. "גדלתי בבית שמאוד רחף ללימודים, וכשהייתי בן 16 אמא שלי השלימה תואר ראשון. היא הייתה בת 40, מטופלת בילדים קטנים, אבל הבינה שהיא חייבת את זה בשביל להתקדם. כשהשתחררתי מהצבא עשיתי פסיכומטרי כי צריך, והשקעתי באותה מידה. ואז, כשבת זוג שלי נרש'מה ללימודים בעמק יזרעאל, הלכתי איתה למכללה להירשם וקראתי שם על מדעי המדינה. זה מאוד סיקרן אותי, וככה החלטנו לגור יחד וללמוד יחד.

"במכללה הרגשתי שזה כמו פטיש שנחת על הראש ופוקח לי את העיניים. הבנתי שאני רוצה להמשיך לתואר שני במדעי המדינה ובחיתי הפעם באוניברסיטה. בחיפה. התחברתי לאחד המרצים והייתי מתרגל. כאדם ביישן זו הייתה חוויה אדירה ומגדילה. הבנתי שאני רוצה להשפיע בשטח ולא רק בהרצאה, והגעתי להישגים. גדלתי בבית שעודד למ'צוינות, אבל בעיר מאוד מגוונת, בשכונה שהיה בה הכל מהכל. אני זוכר שאחד החברים מהשכונה אמר לי שהחלום שלו הוא לפתוח קיוסק, והיה לי ברור שזה בגלל שאין מודלים לחיקוי, ולא מהשיקולים הרלוונ'טיים. ממש אמרתי לעצמי שחשוב לי לעבוד עם אוכ'לוסייה בפריפריה כי מרגישים את הפוטנציאל, ונשאר רק לממש את זה.

"החברים והמשפחה שלי גרים בקריית-גת, ובכל פעם כשאני חוזר לשם אני מרגיש כמו מכשיר שמתח'בר למטען. זה הבית. גם בצפון יש מנטליות דומה ויש לי תחושה מאוד חזקה של מחויבות לעתיד של המקום. אוהבים להגיד על צעירי הפריפריה שהם רק רוצים לבי'רוח ממנה, אבל הנה, גם הסטריאוטיפ הזה נסדק. התרג'לתי לשאלות כמו: 'מה יש לכם בקריית-גת חוץ מנינט?' ובכל מקום שהלכתי אמרו לי 'אתה לא נראה', כאילו